

Takaró Mihályné Palágyi Márta Anna
Munkahely: XX. Kerületi Kossuth Lajos Gimnázium
Azonosító szám: 72949541047

1

TEMATIKUS TERV

A pedagógus neve: Takaró Mihályné Palágyi Márta Anna

A pedagógus szakja: magyar-történelem-vallásstanár;

Az iskola neve: Budapest XX. Kerületi Kossuth Lajos Gimnázium

Műveltségi terület: Anyanyelv és irodalom

Tantárgy: Magyar irodalom

A tanulási-tanítási egység témája: Életművek a klasszikus modernség magyar irodalmából – Ady Endre

A tanulási-tanítási egység cél- és feladatrendszere:

Az életműre koncentráló órai anyag elsajátításakor a tanuló legyen képes az európai és a magyar irodalmi hagyományok és a modernség irányainak összevetésére. Ismerje fel a kortörténet és az irodalmi alkotások összefüggését. Ítéletalkotásakor fogadja el, hogy a magyar kultúra sokszínű törekvések együttese.

Legyen képes a korban megismert stílusirányzatok (szimbolizmus, szecesszió), filozófiai iskolák (Schopenhauer, Nietzsche) néhány jellemzőjének azonosítására.

A tanuló tudja értelmezni Ady költészetének és életművének ambivalenciáját, s hogy az alkotó nemzetéhez kötődése, sorsvállalása sokféle hangon és módon jelentkezhethet.

Ismeretek, attitűdök és képességek:

Ady Endre tanítása kihívást jelent mind a diákoknak, mind a magyartanárnak. Bár más szerzőknél is - főként az európai alkotókról szólva - találkoztak a diákok az írói életforma és a művészet eszménye közötti ellentmondással, Ady esetében megkerülhetetlen, hogy szembesüljünk a leírt gondolatok és mindennapi életgyakorlat közötti szakadékkal. Annál is inkább, mert rendelkezésre állnak olyan források, amelyek prezentálják ezt a tényt (pl. Ady levelezései, amelyeket digitalizált formában is olvashatunk). Ezek ismeretében világosabbá válik az a megállapításom, hogy költőnk megosztó személyisége volt korának, s ez nem csupán poétikai-esztétikai újításából fakadt, hanem elsősorban politikai elkötelezettségéből, kapcsolataiból is adódott. Tehát szakítanunk kell azzal az eszményített Ady-képpel, amelyben egy héroszi küzdelmet folytató költőt látunk, aki korának meg nem értett zsenijeként küzd a maradi ízlésirányokkal. Véleményem szerint a tanulók a végzős évfolyamon már képesek önálló véleményalkotásra, problémaközpontú szövegvizsgálatra.

Ady Endre életművének tanításához a Pethőné Nagy Csilla 11. évfolyamának I-II. kötetét vettem figyelembe. Alapvető célom az életmű elmélyítése előtt annak megértése, mit is jelent a modernség fordulata a XIX. század második felében a nyugat-európai gondolkodók felfogásában. Mivel a hazai irodalmunk fáziskésést mutat a nyugati formanyelv megújulásához képest, szükségesnek tartottam visszaidézni a francia szimbolizmusnál tanultakat. A lírában Vajda János költészete már előlegezi az új szemléletet, s Ady is költőelődiként látja, de költőnk valódi ihletői inkább a francia szimbolisták voltak, így az ő modernizmusukon keresztül közelítettem az életműhöz. Indokolta ezt maga a stílusirányzat megnevezése, s hogy Adyra közvetlen hatást Baudelaire és Verlaine gyakorolták. Bár nagy eltérést mutat a franciák tárgyias

Takaró Mihályné Palágyi Márta Anna
Munkahely: XX. Kerületi Kossuth Lajos Gimnázium
Azonosító szám: 72949541047

3

költészete és artisztikuma Adyétól – ezekre rámutathatunk -, de a nyugat-európai modernség élménye Adyban jelenik meg legplastikusabban. A kompetenciák közül itt külön figyelmet kap a művek sok szempontú megközelítésének lépcsége.

Az életfilozófiák közül főként Nietzsche utalok, aki nagy hatással lesz Adyra is.(Az ős Kaján c. versénél kihagyhatatlan az utalás). Töreksem arra, hogy diákjaim tudjanak eligazodni az irodalom korszakaiban, de nem annyira évszámok és adtok segítségével, hanem inkább a művek nyelvi megalkotottságára, tartalmi vonatkozásaira összpontosítva.

A dualizmus kori Magyarország történelméről a tanulók szerezhettek ismereteket, amelyekben az ország gazdasági fejlődéséről, liberális-konzervatív politikai vezetéséről hallhattak.

Jó alkalom adódik a történelemmel való tantárgyi koncentrációra, s annak láttatására, hogy a művészet szubjektív nézőpontja miként árnyalja tudásunkat ugyanarról a valóságról. Ady és környezete éles kritikával szemlélik a Monarchia rendszerét és vezető politikusait. Ezt az ellentmondást fel kell oldani a diákokban úgy, hogy árnyaltabban mutatjuk be azt a szellemi környezetet, amelyben Ady is alkotott. Nem tartom helyén valónak Ady szemléletével való kritikátlan azonosulást. Ady esetében nem csak ambivalenciáról, hanem önellentmondásosságról és versei színvonalának egyenetlenségeiről is szólhatunk, hisz a világnézeti abszolútumok helyett ebben a korban a bizonytalanság, az értékek relatívvá válása áll, amelyet a tanulók a modernség prózájában is tapasztalhattak (pl. Dosztojevszkij).

A bevezető órák célja kettős: az ismeretbővítés mellett a kritikai gondolkodás fejlesztése. Ady megszólalásai erkölcsi értelemben is konfrontálódnak a dualizmus kori Magyarországon a korszak uralkodó ízlésirányával s a művészetről vallott felfogással.

Adyt a nyugatosok felől is éri kritika - ld. Kosztolányi pamfletjét -, ahogy a népnemzeti irányzat felől is támadás éri. Egy életmű kanonizálása folytonos ízlésviták kereszttüzeiben zajlik. Itt adódik alkalom, hogy a tanulók eljussanak az információk birtokában az önálló érvelés képességéig.

A mai irodalomtörténet Adyt már nem is annyira szimbolistának vallja, hanem alkotásai nagy részét inkább a késő romantika körébe sorolja. (Én-líra, létharc-versek, váteszesség). Itt szembesülhetünk azzal a ténnyel, hogy bár művészi tendenciákat megfogalmazhatunk egy-egy költőnél, de félrevezető lenne skatulyákba szorítani egy életművet.

Az óravezetés egyszerre kíván megfelelni a kronologikusság elvének és a tipikus Ady-motívumok bemutatásának. Részletezőbben az Új verseket ismerjük meg – várhatóan ez érettségi tétel is lesz. Alkalmat kell adni a tanulóknak a szóbeli megnyilatkozásokra, hisz gyakorlatot kell szereznük a nyilvános szereplésre az érettségi évében.

A bemutatott óravázlatok szándéka a műelemzés középpontba állítása, Ady nyelvteremtő képességének felfedezése, poétikai megoldásainak vizsgálata.

A tanulási-tanítási egység helye az éves fejlesztési folyamatban, előzményei:

A tanmenet összeállításánál éltem azzal a szabadsággal, hogy a 11-12. évfolyam anyaga egy nagyobb egységként jelenik meg a kerettantervben, a megfogalmazott célok és kimeneti feltételek megegyeznek. Így a 11. és 12. évfolyam tananyagát a saját gyakorlatomban bevált módon rendeztem át, miközben a NAT és a helyi tanterv anyagát, elvárásait megtartottam. Indoklásul még megjegyzem, a tanult alkotók, irányzatok a klasszikus és késő modernség képviselői gyakran kortársak, tehát a kronologikusságnak kevesebb szerepe van.

A 12. évfolyam anyagát a Pethőné Nagy Csilla Irodalom 11. II. és 12. I-II. tankönyveiből állítottam össze (Nemzedékek tudása Tankönyvkiadó Zrt. Budapest 2012.), de praktikus okokból más sorrendet alakítottam ki. Így a bemutatott téma a 12. évfolyam első anyagrésze lett a 12. B osztályban: Életművek a klasszikus modernség magyar irodalmából. A Nyugat első nemzedékét más okból is a 12. évfolyamban tanítottam: az írásbeli érettségim az eddigi tapasztalatom szerint az elemzendő művek valamelyike kötődött vagy a korhoz vagy annak formanyelvéhez, a

Takaró Mihályné Palágyi Márta Anna
Munkahely: XX. Kerületi Kossuth Lajos Gimnázium
Azonosító szám: 72949541047

5

magyar modernség képviselőihez. Másrészt az Életművek témaköreiből négy alkotó a két világháború közötti irodalmat képviseli. (Ady, Babits, Kosztolányi, József Attila)

Célszerűnek véltem az Ady életmű bevezetéseként tárgyalni a Nyugat és szellemi környezete c. fejezetet. Előzetes tudásuk az előmodernségről a 11. évfolyam év végi leckéiből már volt a diákoknak, ám mivel a nyári szünet után praktikusnak láttam a modernségről tanultak frissítését, két órát egyfajta rávezetésnek és rendszerezésnek szántam Ady jobb megértéséhez.

A munkaformák között rövid *kiselőadásokat* kértem a kijelölt tanulóktól, hogy gyakorolják a nyilvános megszólalást, ez a nyelvi kommunikációs órákon megismert tananyaghoz is kapcsolódik. Gyakran, többnyire a magam által készített *prezentációk* szolgálják a szemléltetést. Gyakran készítek saját összeállítású *munkalapot, táblázatot, feladatlapot, kettéosztott naplót*. Ezek nem csak a számonkérés, hanem a mélyítés eszközei is. A tankönyv magyarázatainál jól bevált az *RJR modell* folyamatát magában foglaló néhány módszertani eljárás, *insert technikát* (√ tudom, +új információ,?(nem értem, kérdésem van),melyeken keresztül a diákok közvetlenül fordulhatnak magyarázatért a pedagógushoz. Ennél az anyagrésznél is színesítette az órát az internetről vett *filmrészlet* bejátszása, a zanza.tv anyaga az internetről. Használunk *összehasonlító táblázatot* (versek összehasonlítása) és *Venn-diagramot* (mennyiben hasonlít vagy tér el Ady a francia szimbolistáktól).

Tantárgyi kapcsolatok:

A fentiekből következi, hogy elsősorban a történelem tantárggyal való koncentráció kerül előtérbe. A műelemzések esetén a nyelvtan órák stilisztikai fogalmait alkalmazzuk. A tankönyv képillusztrációi a rajz és vizuális kultúrával való kapcsolatot is lehetővé teszik. Kikerülhetetlennek tartom a kor gondolkodására hatást gyakorló főbb filozófiai irányzatok ismeretét.

Takaró Mihályné Palágyi Márta Anna
Munkahely: XX. Kerületi Kossuth Lajos Gimnázium
Azonosító szám: 72949541047

6

Felhasznált források:

Tankönyv: Pethőné Nagy Csilla, Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó Zrt. (Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt.) 2012 (6-63.oldal)

Szakirodalom: Sásdi Tamás: Kultúra a dualizmuskori Magyarországon <http://korok.webnode.hu/products/sasdi-tamas-kultura-a-dualizmuskori-magyarorszagon/>

http://www.irodalomismeret.hu/files/2012_2/szenasi_zoltan.pdf

Ady Endre levelei: <http://mek.oszk.hu/06000/06054/06054.pdf>

h-asze1203_szova_12-3_tanar

Ady-kép Gintli Tibor: Ady beszéd módja az istenes versekben iskolakultúra 2006/7–8

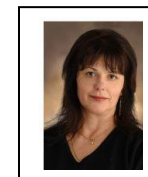
(http://epa.oszk.hu/00000/00011/00106/pdf/iskolakultura_EPA00011_2006_07_08_027-033.pdf)

<http://zanza.tv/irodalom/klasszikus-modernseg-realizmus-naturalizmus-szimbolizmus-impresszionizmus-szeccesszio/ady-2>

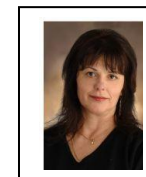
Az összefoglaláshoz készített feladatlaphoz felhasznált források:

[https://www.google.hu/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-](https://www.google.hu/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=A+1%C3%ADrai+%C3%A9n+%E2%80%9Ea+Holnap+h%C5%91se%E2%80%9D+k%C3%BCzd+a+sz%C3%BCrkes%C3%A9ggel+sze)

[8#q=A+1%C3%ADrai+%C3%A9n+%E2%80%9Ea+Holnap+h%C5%91se%E2%80%9D+k%C3%BCzd+a+sz%C3%BCrkes%C3%A9ggel+sze](https://www.google.hu/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=A+1%C3%ADrai+%C3%A9n+%E2%80%9Ea+Holnap+h%C5%91se%E2%80%9D+k%C3%BCzd+a+sz%C3%BCrkes%C3%A9ggel+sze)
[mben+egy+jobb+j%C3%B6v%C5%91%C3%A9rt.](https://www.google.hu/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=A+1%C3%ADrai+%C3%A9n+%E2%80%9Ea+Holnap+h%C5%91se%E2%80%9D+k%C3%BCzd+a+sz%C3%BCrkes%C3%A9ggel+sze)

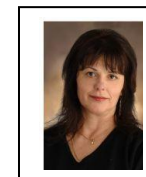

Óra	A téma órákra bontása	Didaktikai feladatok	Fejlesztési területek (attitűdök, készségek, képességek)	Ismeret-anyag (fogalmak, szabályok stb.)	Módszerek, munkaformák	Szemléltetés, eszközök	Házi feladat	Megjegyzések
1.	A nyugat-európaiság és a magyarság találkozása a XIX. sz. 2.felébenT	A tanult ismeretek alkalmazása; az esztétikai minőségek biztos használata részösszefoglalás vázlatkészítés differenciálás képessége	szaknyelvi kommunikáció, tantárgyi koncentráció önálló információ-gyűjtés A nyugat-európai líra fogalomrendszerének biztos használata	Ismétlés:esztétizmus, klasszikus modernség. parnasszizmus, l'art pour l'art; szimbolizmus, areferencialitás Új fogalmak: übermensch, a dionüszoszi és az apollói alkotó típusa; világváros, világpolgár	fogalomkártyák(párosítani kell a fogalmat a másik kártyán olvasott definícióval); füzetbe csak a fogalmakat írjuk a témához kötődő életfilozófia tanári interpretációja (tk.I/13.old.) tankönyv képanyagának felhasználása	fogalomkártyák az ismétlés során fénymásolt lapok Tk.II/7.o.képei	Emlékeztetem az önálló feladat elkészítésére az adott tanulót (irodalmi folyóiratok a dualizmus korában ppt) 5.kiselőadás kiadása Sásdi Tamás cikke nyomán Az osztály - az órai vázlatot befejezi a Tk.7. oldalán lévő Új irodalmi törekvések c. fejezetből;	Erre az órára a Tk. első fejezetét hozzák a tanulók, hisz ezekkel a fogalmakkal régebben foglalkoztunk. Szükséges segítő kérdésekkel és értelmezésekkel pontosítani a diákok észrevételeit, hogy biztosan kezeljék az elvont fogalmakat

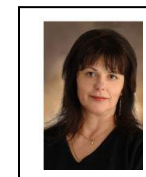

2.	Ady és kora	a magyar szellemi és irodalmi élet árnyaltabb ismerete; az ítéletalkotás alapjai	a nyilvános szereplés követelményeinek gyakorlati alkalmazása; önálló vázlatkészítés az egyéni előadásokból	népnemzeti és modern irodalmi szemlélet; az előmodernség hazai képviselő; a szecesszió mint életérzés (dekadencia, dekorativizmus)	előadás jegyzetelése	prezentáció ppt/prezi folyóiratokról kiselőadások	A kijelölt tankönyvi anyag és füzetbe leírtak tanulása	Itt még nem Ady Endre áll középpontban, hanem a korszak történelmi és szellemi háttere, a korábban periférikusan említett költőelődök bemutatása
3.	Ady élete és az Új versek kötet felépítése	jelentésteremtés, az adott kötet holisztikus szemlélete	korábbi fogalmak alkalmazása; a tanult ismeretek mozgósítása ismeretbővítés	ciklus, ars poetica, dekadencia váteszség	frontális és differenciált csoportmunka egyéni	ppt, tankönyv	Tematikus életrajz; Tk. 12-13. oldal csak érdeklődőknek: A magyar Pimodán c. próza elolvasása	a memoriter kijelölése: Góg és Magóg c. vers a házi feladat a tehetség gondozást is célozza

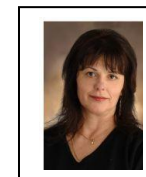

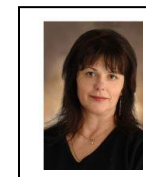
4.	Az Új versek kötet ars poétikái	szimbólumalkotás sajátossága Ady kötetében műelemzés	irodalmi toposzok alkalmazása a kijelölt versekben, hagyomány és újítás ambivalenciájának érzékeltetése	vezérvers programvers; önmitologizáló poétika számmisztika	frontális egyéni	Internet: MEK Tankönyv: Góg és Magóg és az Új vizeken járok c. versek és a Temetés a tengeren c. mű pókhálóábra	a két mű formai jegyeinek összehasonlítása táblázatban	a műfaj régi és új elemeinek rendszerezése a tanulók aktivitása mellett történetjék
5.	Új szerelemfelfogás Ady első költői korszakában	előismeretek felidézése (perdita dalok) műelemzés	az erkölcsi értékrend megbomlása és a belső harmónia elvesztése közötti párhuzam megfogalmazása	ambivalencia diszharmónia	csoportmunka frontális	Tankönyv vonatkozó részei, régebbi szöveggyűjtemény	rövid esszé írása Ady szerelem ábrázolásáról	a „gyűlölk és szeretek” ambivalenciájának irodalmi archetípusa már Catullusnál létezett, az antikvitás értékrendjét a keresztény etika írta fölül.

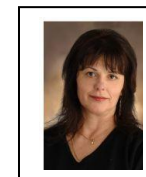
6	Ady Endre magyarságversei	A tanult fogalmak bővítése, mélyítés (szülőföld, hazaszeretet versei korábbi korokban) műelemzés az önazonosság problematikájának analízisét értelmese	A tanulók értsék meg: a költői nézőpont máshonnan közelít a nemzeti kérdésekre; Adynál különösen fontos saját költői szerepvégzésének hangsúlyozása a kritikusán láttatott Magyarországon.	idő- és értékszembesítés, kulturális táj, folyószimbólum, látomásos képalkotás, metonímia, areferencialitás	kérdve kifejtő frontális csoport	A tankönyv vonatkozó részei	elektronikus könyvtárból az órán említett versek olvasása a „fordított Himnusz” magyarázata a füzet anyaga	Ady újságíró barátai, és a Nyugat szerkesztői nagymértékben befolyásolták Ady álláspontját, ám Adynak van hazaszeretetéről szóló verse is, amelyet a tanulók már az általános iskolában tanultak, ezért erre most csak utalás történik (Föl-földobott kő)
---	---------------------------	--	--	---	----------------------------------	-----------------------------	--	---

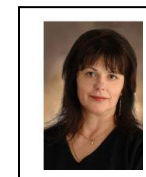
7.	Csonkaságél- mény és modern személyiségta- pasztalet poétikai eszközei	a líra nyelvi eszközeinek ismétlése, analógiák felismerése ismeretbővítés	a lírai én megosztottsága- nak megtapasztalása	irodalmi paródia, tér-és értékszembesítés irodalmi párhuzamok	reflektálás, érvelés frontális, csoport	Könyv, tábla, füzet táblázatok	memoriter kijelölése: Kocsi- út az éjszakában Írásbeli házi feladat: Írj levelet (10-12 sor) a barátodnak, amely mottója, jó napom volt, mert...	Az órán célszerű mélyíteni az Adyhoz kapcsolódó irodalmi fogalmakat, az óra egyben a rendszerézést is segíti
8-9.	Ady létharc- versei	az irodalmi alkotás és befogadás módozatai	A művészlét felvállalása, a költő belső konfliktusainak értelmezése	modern balladaiság dionüszoszi és apollói művész	csoportmunka	fürtábra, összehasonlító táblázat		A művek terjedelméből adódóan, először külön-külön vizsgáljuk a versszövegeket

10.	Ady istenes versei – hiszek hitetlenül Istenben	átfogó kép kialakítása műelemzés	A modern ember egzisztenciális válságán keresztül találkozik az istenkeresés érzésével. A vallásos líra konvencióinak átírása	paradoxitás parafrázis szent és profán allúzió intertextualitás	páros és frontális munka	külön lapon kiadott versek, tankönyv 35. old. idézetkártyák A Sion-hegy alatt c. vers	Írópárok tk. 38.old 1,2,3-as feladatok írásbeli munka	utalni a szecessziós-szimbolista látásmód nyelvi elemeire
11.	A hagyományhoz való viszony újraértelmezése	egy adott szempont szerinti szövegvizsgálat	A poétikai fordulat elemei Ady költészetében. ellentmondás a hagyomány elutasítása és a preformált nyelvalkalmazás a között	kuruc versek imitáció archaizmus	címmeditáció kérdve kifejtő halmazábra pókhálóábra	Tk. 61. old táblázat Sípja régi babonának Hunn, új legenda	tk 46/13. feladat az órai füzetbe	Az órán verstani fogalmak ismétlésére is sor kerül

12-13.	Ady háborúellenes költészete	tanult anyag felidézése, ismeretbővítés Több szempontú szövegvizsgálat	Ady kezdettől elhatárolódik a háborús propagandától – új költői szerepek (krónikás, „strázsa”) a múlt felértékelődését hozzák – régi toposzok új tartalommal	prológus archaizmus inverziók, apokaliptika, referencialitás/ tagolatlanság expresszivitás	páros munka differenciált szövegvizsgálat	projektor – ppt (saját anyag) versei: Krónikás ének... Emlékezés egy nyár- éjszakára Ember az embertelenségben, Mag hó alatt Az eltévedt lovas (saját prezentáció)	Ady E. háborús versei – zanza.tv	tantárgyi koncentráció a történelemmel, középkori krónikás énekek felidézése
14.	Csinszka-versek	életrajzi háttérismeret bővítése	Költői nyelv egyszerűsödése. a klasszicizálódás formai és tartalmi elemeinek vizsgálata	értékőrző attitűd hiány és jelentés elégikusság	tanári közlés páros munka szemponttáblázat	Ady- levelek (1212.1213) Versek: Nézz, Drágám, kincseimre, Cifra szűrőmmel betakarva, Őrizem a szemed	Tk.56.old táblázata	Ady és Csinszka kapcsolatának árnyaltabb bemutatása

15- 16.	Összefoglalás	a tanult fogalmak felismerése, régi és új információ összekapcsolása; alkalmazás, szövegalkotás vázlatkészítés	Ady életművének, szellemi környezetének és poétikai eljárásainak együttlátása	Tk. 63. oldalán található fogalmak pontosítása, azok elhelyezése Ady életművében	az első óra frontális jellegű a második önálló szövegalkotás és feladatmegoldás	Az eddig tanult versek áttekintése	Ady pályakép tk.58-63.old.,füzetbeli jegyzetek	A feladatlap megírása szervezési feladatot jelent, mert a 45 perc helyett 55 percre lesz szükség.
--------------------	---------------	--	---	--	---	------------------------------------	--	---

Csatolmány:

A portfólióból kimaradt óratervekből a 12B osztályba járó tanítványom füzetéből készítettem fénymásolatot a tematikában jelölt anyagrészekből:

Takaró Mihályné Palágyi Márta Anna
 Munkahely: XX. Kerületi Kossuth Lajos Gimnázium
 Azonosító szám: 72949541047

11. óra: A hagyományhoz
 való viszony
 újraértelmezése

Sipja régi babonának
 2. palgaválasz: értéktelők

regi, óri - [Sip]   [Babona] - varázslat
 magyar hangok   igazságot felig imró ember

szerepük: aki jeleket, alakját imatolja
 bűjdosó kunc ésül társas → elhagyja a hazát
 szituáció: elindulás előtt; kőrösek ellátásai
 útra leli topozsa

háza jelöl: kúra, hangya, atkászt
 ostoros hátsócsont

Uelünk Mohás kell c. verse utal vissza
 lírai en megújítás: édes napem, magyar napem
 nem tagadja meg győlemt
 magyar kódás

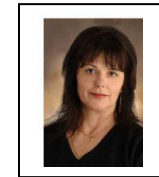
bűjdosó nőfaja:
 Jami Pannoni - Búcsú Nagycsárdtól
 Balasi - Búcsú Kaszjától

Adyval fitlva búcsú, kethelyzetet itit éi → tarthatat-
 lan it lenni, nem éri utcalónak magát
 kőrösek ↔ lírai en
 talalkozás képtelenség

Uelünk Mohás tell
 ostora, de nem menetül, magyar kódás → ambrialew

Bűjdosó kunc nőfaja
 szerepük - en kőrösekét állal
 magyaros utemhangsúlyos versei = hagyományörző *
 Korábbi versekben is is kunc ésül, de azokban
 soritörőket talál a évtőlke korott. Az újában
 ellünk a kőröseké utitüöl.
 * kézelő kéregebe éjt, hogy a régi utemhangsúlyos verseket imatolja
 → klasszicizáció

13. óra:
 Háborúellenes
 költészet – Az eltévedt
 lovas

Az eltévedt lovas
 budapesti kaliszintus
 ↳ eltévedés = utat tévedett ember
 szinonimája
 A célját elvesztett és idegenített lovarról szól.
 Kovács: jellep
 utalgató jelölés: Biblia apokaliptikus lovassá
 utolsó ítélethez közelebb
 vízidőt jele
 magyar ir.: levet talbat; tanulmányfeletti orsz,
 halhatatlan

Lovas: eltévedt utas
 nem tudja le a külsőjét → csak hallani lehet
 pl. utat ízei - szinonimia
 csak a lovat lehet elzsevenni
 „hajdan” - időtlen; múltból → jövő felé halad
 kísérteties, a lovas mintha kísérteties lenne jelen
 a szavak sorozásával teremt szorongó légkört
 tér: erdei, börtön, ködös
 ember nélküli táj: utazni a természet a helyét
 csodáztatás és utalást
 felhívás emel szimbólumára
 antihumanizált világ

idő: pl. ő-utazás *
 tér ele helyes időhat. jellegű szavakat
 cillitóság - sugallja, hogy nem előző tévedt el
 ↳ emberiség cillando eltévedése
 elő és utolsó vs. ugyanaz - teret szer.
 → emberiség története cillitós, jövőtlen

toposz: utasitoposz
 csaraktoposz - Ős, November
 tanított jelentés: balul elotti állapot

* igaz rá az anferencialitás: viszonytípust
 egyéne kiper a térre és időre vonatkozó jelölészetet
 adni

Poétikai eljárások

1. szinonimia: utat ízei; sült köd
2. alliteráció: láncolt lebegek
3. szimmetria: csupa, csupa, csupa
4. filonómia: csupa, csupa, csupa, csupa, csupa...
5. szinonímia: le és utolsó vs. ugyanaz
6. metafora: köd qubalam jár a November
7. metonímia: alusztal nem a falat

Uronika című 1918-ból
 műfajjelölő cím - típusú közéleti műfaj
 a Uronika az erdőzseket dokumentum-
 zenien kezdte el pl. Tivóci Lovasok kb.
 közéleti műfaját saját jelenhez kapcsolja - antihumanizált
 / csinálás
 gondolja nem ille
 => Ildémet egybeemelésre

archaisztikus elemek, közéleti utal:
 formája, nyelvezete
 20. n. elemei: tartalma

Közéleti evolúciójában (elöljárásban) segít:
 bodorinus
 archaisztika a nyelv: egy-egy szavaknak helyet
 használt formáját használja
 szótreny, szótreny pl. melyre melyül (figura etimologica)
 szótreny pl. ifj. hit voltat kópra megemlékez
 alliteráció: már minden

modern: nyelv nővértel pl. szavak, arcát
 → fáj a lélek alkotott szavak, metafizikus jelentés
 pl. dögkölés
 en pozíciókban kívül a szöveg → eddig mindig lenne volt
 pontos lefektetést